

תחיתת רבי נסים עני עם עשרה חסידים "בית אל"

ר' שלמה ב"ר יחזקאל יהודה⁴⁴². כמו כן היה אחד מחשובי דייני ב"ד הגדול של הספרדים בירושלים⁴⁴³.

מצאתי מעשה נורא אודות עלייתו ארצה⁴⁴⁴, והוא: כי בדעת רבי נסים היה, להשתקע בירושלים עה"ק, ולעלות בה במעלות עצומות בתורה הקדושה. אולם לאכזבתו לא מצא בה גדולים רבים לפי סדר גודלו, ואדרבה, חכמים רבים היו מטרידים אותו בשאלות שלפי ערכו היו שאלות למתחילים, ועל כן החליט לרדת מצרימה לשלשה חודשים, בכדי לסיים את חיבורו, כי ראה שבירושלים לא יהיה לו פנאי לזה. ואכן, כתב לידיו במצרים שהיה

עשיר גדול ומקורב למלכות, כי רוצה לרדת אליו מצרימה. הלה שמח מאוד שגדול שכזה ינוח בצל קורתו, ועל כן מיד שלח לרבינו כרטיס נסיעה שיבוא באניה.

ביום שבאה האניה מצרימה, השבית העשיר את מפעלו, ויצא לקראתו בלווי תזמורת המלכות, ובקבלת פנים מפוארת. והנה ברדת רבינו מן הספינה, מיד שדרך על אדמת מצרים נתעלף, ומיד הזעיקו את רופא המלך שיבדקנו, ולא מצא לו דופק, ונהפכה השמחה לתוגה. אחר חצי שעה פתח רבינו את עיניו ואמר למארת, כי מיד בספינה הראשונה שנוסעת לא"י, הוא חוזר לעה"ק ירושלים ללא שהות מיותרת. כל הפצרות ידידו הגביר שישאר בצל קורתו לזמן מרובה עלו בתוהו, ורכשו למענו כרטיס נסיעה ליום שלישי, שבוע מאותו יום. ולתמיהת כולם מה אירע, סיפר רבינו את כל הענין הנ"ל כי עלה מבבל על מנת להתעלות

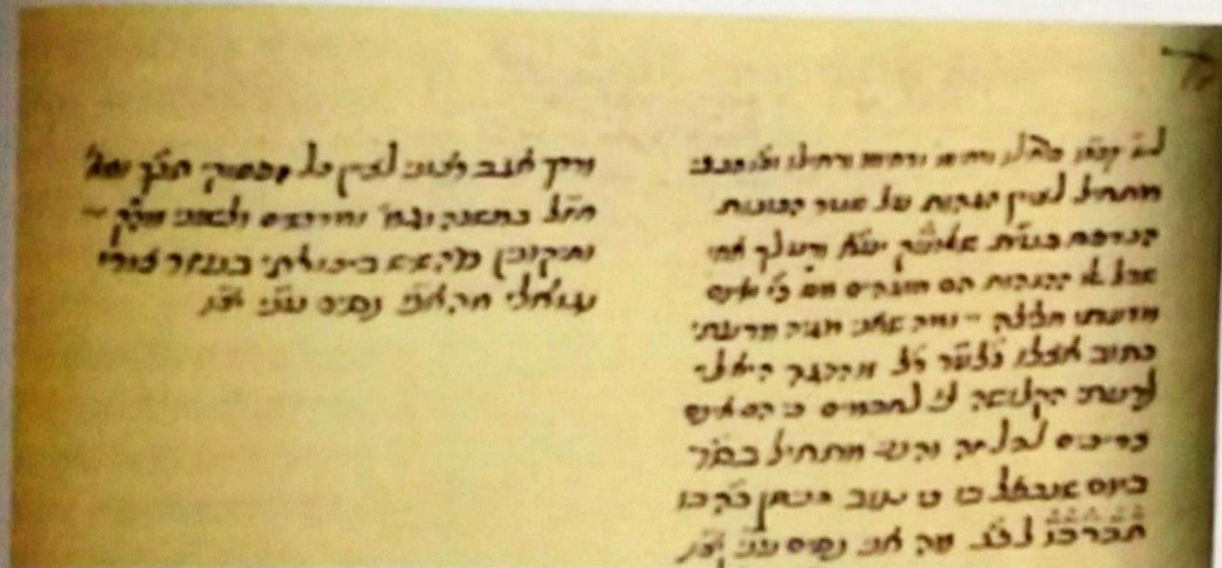
⁴⁴². תחיתתו עם שאר חו"ר הישיבה מובאת בסוף ספר 'כנסיה לשם שמים' (י"ם תרל"ד), להגאון ר' מנשה סתהון. וראה בחוברת 'לתולדות הישיבות' "כנסת יחזקאל" ו"חסד אל" בירושלים, י"ם תש"ט, עמ' צ, צב, צה.

⁴⁴³. כ"כ רבי שלמה תווינא בהספדו שם.

⁴⁴⁴. רשימות הגר"ש דרזי.

בתורה וכו' עד שהתעלף, או אז עלתה נשמתו לב"ד של מעלה ואמרו לו, מה מצאת כי עוול כי רחקת מעליי? והשיב להם, כי מטרת עלייתו ארצה היא כי חפץ לגדול בתוה"ק, ולא לקרוא תהלים בכותל. השיבו לו, דע לך כי מי שקורא תהלים בכותל, הוא חשוב יותר ממי שעוסק בסודות התורה בחו"ל ועל כן אין לך ברירה, והיה אם תעלה מיד חזרה ארצה, אזי נשמתך תחזור לגופך, ואם לאו, כבר נשמתך נמצאת כאן ותשאר כאן. ועל כן קיבל על עצמו לחזור מיד לא"י.

הגהות הר"ן ע"י קל "שער המצוות"

רבינו נודע כבקי גדול ועצום בעומק דברי רבנו האר"י והרש"ש דיע"א, והגיה הרבה כת"י וספרים והכינים לדפוס. מהם נדפסו 'שער המצוות', וספר 'דברי שלום' מהדורא ב' לנכד הרש"ש⁴⁴⁵. באמתחתו נמצאו כת"י רבים מגדולי המקובלים, נוסחאות דווקניות שעל פיהם הגיה והעיר בספרים וכת"י רבים. חלקם נמצאים בספריית מוסיוף⁴⁴⁶, ובעוד מספר ספריות פרטיות וציבוריות⁴⁴⁷. הוא ערך וסידר את הסידור המפורסם 'חקת עולם', ו' חלקים⁴⁴⁸, שעל רוב ככל דבריו סמך מרן הגר"ח כנודע. ועיין בספר 'שלמי הח"ג' להג"ר חנניה גבריאל אב"ד ירושלים, (מערכת מזמור שיר חנוכה), שהביא ראיה מסידור זה, רק מפני שרה"ק ערכו וסידרו. יעו"ש. בספר 'אהל מועד' להר"א ביק, הזכיר פעמים רבות בכבוד גדול מחידו"ת של רבינו. כמו כן נשאר בכת"ק ספר גדול חידו"ת על תורת הסוד, ופירושים בפרד"ס התורה ע"פ הסוד, פעמים שכותב על פסוק אחד י"ז פירושים⁴⁴⁹. כמו כן הרביץ תורה בירושלים, ומתלמידיו יזכרו הגאון ר' בנימין, והגאון ר' פרג' חיים, בני הגאון ר' שלמה ב"ר יחזקאל

445. י"ם תרמ"ג, ראה פ"ש בשבועה נכד המחבר הגאון ר' שמ"ח באב"ן, במחיצתו למהדורה זו.

446. ע"פ קטלוג הר"ד יהודיף שנמצא ברשותו.

447. ראה מה שנדפס בקובץ 'זן הגנוזים', ח"ד, עמ' קצנ, ובקובץ 'אריזם', ח"ד, עמ' תנב ואילך. וראה בחוברת 'לתולדות הישיבות' 'בנסת יחזקאל' ר' חסד אל בירושלים, י"ם תש"ט, עמ' צח, באוצר הספרים הישן של ישיבת 'מדרת יוסף' ראיתי ספר 'מבוא שיעורים', דפוס קארץ, עם הגהות רבות שילו בבחי"ק.

448. י"ם תרנ"ו-תרנ"ח.

449. קטע זה, נדפס בקובץ 'מקבצאל', גל לט, עמ' פלט.